

Syndrom náhlého úmrtí kojence

Syndrom náhlého úmrtí kojence (SIDS – *sudden infant death syndrome*) je náhlá neočekávatelná smrt kojence **staršího než jeden měsíc** bez adekvátního vysvětlení navzdory důkladnému (pitevnímu) vyšetření post mortem.

SIDS je tedy stav, kdy byl doposud zdravý novorozenec či kojeneček nalezen vleže bez známek života, a příčinu smrti neobjasní pitva. Postihuje děti v 1. roce života, 95 % dětí postihne do šestého měsíce (maximum výskytu je mezi 2.–4. měsícem). Ve vyspělých zemích se vyskytuje s četností 1 : 1000 dětí.

Definice dle Americké pediatrické akademie (2005): SIDS je takové úmrtí kojence do jednoho roku ve spánku, které zůstává nevysvětlené prohlídkou místa úmrtí, podrobně vedenou pitvou, a ani z anamnestických údajů o průběhu porodu, vývoji dítěte, zdravotním stavu matky a sociální situaci v rodině nelze zjistit odpovídající informace.^[1]

Etiologie

Existuje řada hypotéz o možných příčinách (perakutní infekce, srdeční arytmie, nepoznaná metabolická vada vedoucí k hypoglykémii...). Vše nasvědčuje tomu, že etiologie není jednotná, a proto není možná zcela spolehlivá prevence. V Česku je při SIDS vždy indikována soudní pitva.^{[2][3]}

Rizikové faktory

- mužské pohlaví^[2],
- nízká porodní hmotnost^[2],
- nedonošenost^[2],
- bronchopulmonální dysplazie^[2],
- peri- a postnatální komplikace^[2],
- perinatální asfyxie^[2],
- sourozenci dětí se SIDS^[2],
- nízký věk matky^[2],
- abúzus nikotinu a drog matkou^[2],
- nízký socioekonomický status^[2],
- častá těhotenství matky^[2],
- ukládání dítěte ke spánku do polohy na břicho, přehřátí, časně zavádění umělé výživy dítěte, ukládání dítěte do jiného pokoje než jsou rodiče, nebo naopak do postele k rodičům.^[4]

Prevence

Mezi preventivní opatření patří **nekuřácké prostředí**. Při spánku poloha kojence **na zádech**, použití spacího pytle (nelze přetáhnout přes hlavičku). **Postýlka** dítěte do 1 roku věku umístěná **v ložnici rodičů**, teplota ložnice do 18 °C, kojení do 6 měsíců věku, dudlík do 1 roku věku^[2]. Použití domácích monitorů nebylo v rámci prevence prokázáno jako účinné.^[1]

Proper Way to Tuck in Your Child

Možnost uložení dítěte v rámci prevence SIDS

Soudnělékařský kontext

SIDS je nejčastější příčinou smrti kojenců a je jím překryto až 10 % násilných úmrtí.^[1] Mezi známky při pitvě patří:

- viditelné známky;
 - posmrtné skvrny na ventrální straně těla (pronační poloha při úmrtí),
 - cyanóza rtů a prstů,
- orgánové změny;
 - hemoragický edém plic,
 - zpěněný obsah v horních dýchacích cestách,
 - petechie pod serózními blanami (typicky thymus),
 - tekutá krev,
 - zánětlivé orgánové změny (středouší, plíce).

Až u 60 % kojenců se vyskytují chronické hypoxické změny na vnitřních orgánech.^[1]

⚠ Traumatická poškození v oblasti lebky, páteřního kanálu a spojení lebky s páteří mohou být známkou násilné smrti (tzv. *shaken baby syndrome*). Krevní výronky ve spojivkách a obličeji, případně přítomnost zbytků lůžkovin v ústech, se mohou objevit v souvislosti s mechanickým dušením.

Metody

Před zahájením pitvy je doporučeno provést **RTG a CT**. Během pitvy se odebírají vzorky na **mikrobiologické** vyšetření, které může být pozitivní na RSV, parainfluenzu či influenzu.^[1] Z laboratorních vyšetření se pak využívá zejména **toxikologie** a **stanovení dědičných metabolických poruch**.

Odkazy

Reference

1. HIRT, Miroslav a A KOLEKTIV. *Soudní lékařství I. díl.* - vydání. Grada Publishing, a.s., 2015. 272 s. s. 96. ISBN 9788024756806.
2. MUNTAU, Ania Carolina. *Pediatric*. 4. vydání. Praha : Grada, 2009. s. 25. ISBN 978-80-247-2525-3.
3. BENEŠ, Jiří. *Studijní materiály* [online]. [cit. 2010]. <<http://jirben.wz.cz>>.
4. CORWIN, Michael J. *UpToDate : Sudden infant death syndrome: Risk factors and risk reduction strategies* [online]. Wolters Kluwer, ©2022. Poslední revize 2022-07-26, [cit. 2022-07-29]. <<https://www.uptodate.com/contents/sudden-infant-death-syndrome-risk-factors-and-risk-reduction-strategies>>.

Použitá literatura

- HRODEK, O a J VAVŘINEC, et al. *Pediatric*. 1. vydání. Praha : Galén, 2002. 767 s. ISBN 80-7262-178-5.
- ŠAŠINKA, M a T ŠAGÁT, et al. *Pediatric, zv. I a II*. 1. vydání. Košice : Satus, 1998. 1156 s. sv. 2. ISBN 80-967963-0-5.
- LEBL, J, K PROVAZNÍK a L HEJCMANOVÁ, et al. *Preklinická pediatric*. 1. vydání. Praha : Galén, 2003. 248 s. ISBN 80-7262-207-2.

Externí odkazy

- ŠRÁMEK, Jaromír. *Syndrom náhlého úmrtí kojenců* [online]. Český klub skeptiků Sisyfos, ©9. 12. 2016. [cit. 13. 2. 2017]. <<https://www.youtube.com/watch?v=rFci7ZCVyw4>>.